

N:o 75.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1896.

— — — — Andra Kammaren den 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion
om förbud mot utlemning af spirituosa mot efterkraf.*

(Sammansatta bevillnings- och lagutskottets utlåtande n:o 1.)

Till Konungen.

Då 1874 års Riksdag för sin del antog den bestämmelse, som återfinnes i nu gällande förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m. den 24 maj 1895 § 4 mom. 2, att innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin icke må låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna bränvin i mindre belopp än den kvantitet, som utgör minimigränsen för partihandel med bränvin, så skedde detta för att sålunda förekomma det missbruk, att en person, som å ett ställe förvärfvat sig en laglig minuthandels- eller utskänkningsrättighet, på andra orter antog ombud, hvilket af köpare upptog requisitioner å bränvin, anskaffade sådant från sin hufvudman och derefter utlemnade det i önskade kvantiteter till köparne. Riksdagen ansåg det nemligen naturligt, att, om ett sådant förfarande finge ohämmadt fortgå, den kommunerna tillförsäkrade rätten att inom sig ordna bränvinsförsäljningen i ordningens och sedlighetens intresse skulle kunna omintetgöras.

Det bör naturligtvis icke ifrågasättas och skulle ej heller låta sig

göra att genom lagbestämmelser alldeles förbjuda innehafvaren af rätt till minuthandel med eller utskänkning af bränvin att försälja spirituosa till förbrukning å annan ort än den, hvilken hans försäljningsrättighet omfattar. Men att fortgå på den väg, som 1874 års Riksdag såväl genom sitt ofvannämnda beslut som genom antagandet af bestämmelsen i 1 mom. af 4 § i gällande bränvinsförsäljningsförordning, att ingen eger tillhandagå allmänheten med anskaffande af bränvin i mindre belopp än han sjelf eger försälja, beträddt, och söka förhindra den försäljning af spirituosa till personer å andra orter än den, der en försäljningsrätt gäller, som kan planläggas och utföras i större omfattning, det synes Riksdagen vara både riktigt och öfverensstämmande med vår bränvinslagsstiftnings anda och mening. Ett af enskild motionär vid innevarande Riksdag i denna riktning väckt förslag om förbud mot utlemning af spirituösa drycker mot efterkraf har Riksdagen funnit beaktansvärdt. I motionen har påpekats, hurusom genom efterkrafssändningen af spirituosa, ett oskick som på senare åren, i synnerhet i de norrländska landtkommunerna, i oroväckande grad tilltagit, kommunernas sträfvan att genom utminuterings- och utskänkningsrättigheternas indragning verka i nykterhetens och sedlighetens intresse i högsta grad motverkades. Genom lättheten för hvem som helst, om än i aldrig så torftiga omständigheter, att, medelst efterkraf, kunna få spirituosa sänd till orten för att, när penningar hunnit anskaffas, utlösas, lockades den fattige att requirera spirituosa. Att, sedan kronobetjeningen genom nitiskt fullgörande af sin pligt lyckats utrota lönkrögeriet, ett annat knappast mindre ondt skulle uppstå genom efterkrafssändningen af spirituosa, vore beklagligt, och att stora landsdelar skulle lida, därför att några spirituosahandlande skulle utan risk — enär varan återfinges, om den ej utlöstes — inhösta stor förtjenst, kunde ej vara förenligt med det allmänna bästa.

Riksdagen är öfvertygad derom, att det ifrågavarande, i synnerhet i de norrländska landtkommunerna förekommande bruket att anskaffa spirituosa mot betalning genom efterkraf medfört synnerligen skadliga verkningar. Riksdagen har sig bekant, hurusom det är vanligt nog, att firmor, som ega rätt till försäljning af bränvin i stadskommuner, anställa ombud i landsorten, hvilka efter annonsering i tidningarna upptaga order å requisition af spirituosa och sedermera insända requisitionerna till vederbörande firma, som expedierar det requirerade till köparen, i de flesta fall mot efterkraf. Då ombudet sålunda icke tager befattning med varans utlemning till köparen, kan firman icke straffas för öfverträdelse af förbudet i 4 § 2 mom. af bränvinsförsäljnings-

förordningen, och enligt underrätts såväl af hofrätt som af Eders Kongl. Maj:t fastställda utslag har ombudet ej heller i sådant fall funnits straffbart enligt samma paragrafs mom. 1. Riksdagen anser, att man genom införande i bränvinsförsäljningsförordningen af ett förbud mot utlemnande af bränvin mot efterkraf för betalningen skulle hindra missbruk af ofvan angifna och liknande art. Ty det är, såsom motionären också framhållit, just den omständigheten, att försändelsen icke behöfver betalas förr än den framkommit till den ort, der köparen uppehåller sig, som lockar allmänheten att på detta sätt förskaffa sig spirituosa, och stadgandena i 34 § af ifrågavarande förordning lära föranleda till att säljaren icke i större skala gent emot allmänheten å annan ort använder lockelsen af kredit för köpeskillingen. — Att lämpligheten af bestämmelser mot utlemnande af bränvin mot efterkraf sedan länge varit allmänt insedd, synes också framgå deraf, att för statens jernvägs trafik allt sedan år 1875 är gällande förbud mot att belägga sändning af bränvin och andra brända spritvaror med efterkraf för godsets värde (hvilket förbud år 1886 utsträcktes äfven till vin), och att sedermera de allra flesta enskilda jernvägar antagit enahanda bestämmelse, hvilken i allt fall gäller för samtrafiken mellan statens och enskilda jernvägar.

Af dessa skäl har Riksdagen för sin del beslutit, att §§ 4 och 42 i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 4. 1. Ej må någon tillhandaga allmänheten med anskaffande af bränvin i mindre belopp än han sjelf eger försälja.

2. Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta vare sig mot efterkraf för köpeskillingen eller genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna bränvin i mindre belopp än 250 liter.

§ 42. Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller förbryter sig någon mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är om bränvins utlemnande å annat ställe, än det der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhämtas i mindre belopp än han är berättigad föryttra, eller förbryter sig den, som till minuthandel med eller utskänkning af bränvin berättigad är, mot § 26 mom. 3 och 5 eller § 27, böte första gången från och med 30 till och

med 60 kronor samt andra gången från 60 till och med 120 kronor och vare dessutom andra gången sin rätt till minuthandel eller utskänkning förlustig. Lag samma vare, om den, som erhållit rättighet till utskänkning å passagerarefartyg, utöfvar, densamma annorledes än i § 13 mom. 2 medgifvet är eller utan att iakttaga de inskränningar dervid, som i öfrigt kunna hafva blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande jemlikt samma lagrum föreskrifna.

Med undersätlig vördnad.

Stockholm den 13 maj 1896.